

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea terorizării - MNP

Aprob

Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul Educativ Târgu Ocna, județul Bacău

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Bacău – 2022

Ocna custodiază persoane de sex masculin, cu vârsta până la 18 ani (minori), între 18 și 21 ani (tineri) și peste 21 ani (majori), sancționate cu măsura educativă a internării în Centru educativ cu domiciliile în județele: Botoșani, Suceava, Iași, Vaslui, Bacău, Neamț, Brașov, Covasna, Harghita, Vrancea, Galați, Brăila, Buzău, Prahova, Ialomița, Călărași, Tulcea, Constanța și Dâmbovița.

Centrul Educativ Târgu Ocna este instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, și face parte din instituțiile publice de apărare, ordine publică și securitate națională. Centrul este specializat în recuperarea socială a persoanelor internate și asigură executarea măsurilor educative privative de libertate, a măsurii arestării preventive și intervenția recuperativă, în condiții care garantează respectarea demnității umane, facilitând responsabilizarea și reintegrarea în societate a persoanelor internate, în vederea asumării propriilor acțiuni și a prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni, contribuind la creșterea gradului de siguranță a comunității, la menținerea ordinii și a siguranței publice.

Activitatea centrului educativ se desfășoară în conformitate cu prevederile Constituției României, republicată, ale Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, și ale actelor normative emise în temeiul acesteia, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 756/2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu completările ulterioare, ținându-se seama de principiile cuprinse în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și în recomandările Consiliului Europei cu privire la tratamentul persoanelor internate. De asemenea, funcționarea Centrului Educativ Târgu Ocna se desfășoară conform prevederilor Ordinului nr. 3.936/C din 21 decembrie 2017 cu privire la Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor educative și a centrelor de detenție din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Conducerea Centrului educativ era asigurată de către un director, un director adjunct Reintegrare Socială, un șef Serviciu Supraveghere, Evidență și Acordare Drepturi Persoane Internate și un șef Serviciu Economic Administrativ.

Activitatea Centrului educativ era asigurată de un număr de 134 de angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, însă **în statul de funcții au fost identificate 29 de posturi vacante, rezultând un procent de ocupare de 78%. Dintre posturile vacante, cele mai numeroase erau cele de ofițer (21), precum și 8 posturi de agent**, la diverse domenii (operativ, medical, psiho-social și educativ). **Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se ia măsurile legale pentru angajarea personalului din sectorul operativ, medical, psiho-social și educativ, necesar desfășurării corespunzătoare a activităților din Centrul Educativ Târgu Ocna.**

Capacitatea de cazare a Centrului este de 108 locuri, la data efectuării vizitei aflându-se **internate 93 de persoane private de libertate**, dintre care 33 persoane sub vârsta de 18 ani, 51 persoane între 18-21 ani și 9 persoane peste 21 de ani. În ceea ce privește evidența **persoanelor**

vulnerabile, la momentul efectuării vizitei, **4 persoane** aparținând categoriei de tineri și majori fuseseră încadrate de către personalul de la cabinetul medical în cadrul acestei categorii.

Persoanele internate erau cazate cu respectarea criteriului de vârstă, pe camere de minori, tineri (18-21 ani) și majori (21+ ani), inclusiv la nivelul camerelor de carantină (repartizare separată minori și tineri).

Secția de tineri și majori (E1) avea în componență 7 camere de deținere, 1 cameră de carantină nou-depuși și 1 cameră de izolare. Camerele din cadrul Secției E1, în care erau cazați 47 de tineri, erau curate, bine luminate natural, aveau în componență grup sanitar separat, însă **mobilierul pentru depozitarea obiectelor personale și pentru servirea mesei era insuficient (2 dulapuri pentru 9 internați, 1 masă, 1 scaun), paturi pe un nivel sau suprapuse, cu un grad avansat de uzură**, cazarmament corespunzător, televizor etc. Având în vedere aceste aspecte, echipa de vizită consideră necesar să se efectueze demersuri pentru **dotarea corespunzătoare a camerelor cu mobilier (paturi, saltele, rafturi pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale ale tinerilor)**, potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) din Ordinul Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile minime de cazare a persoanelor private de libertate. .

Secția de minori (E2) avea în componență 4 camere de cazare și o cameră de carantină nou-depuși. În camera E2.3, în care erau cazați 10 minori, paturile erau noi (cu spațiu de depozitare încorporate), cazarmamentul era corespunzător, însă **mobilierul pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale era insuficient**.

Grupurile sanitare din camerele vizitate erau dotate minimal (wc turcesc, chiuvetă, oglindă, duș), pereții erau placați cu faianță, iar pavimentul cu mozaic. În grupurile sanitare era asigurat accesul permanent la apa rece, apa caldă fiind distribuită cu respectarea programului stabilit de conducere. Totuși, **la unele grupuri sanitare din camerele vizitate erau necesare lucrări de igienizare, reparare sau schimbare a unor obiecte sanitare (robinet, duș) și montarea unei uși la cabina grupului sanitar (wc) din camera E2.3, pentru respectarea intimității**.

Echipa de vizitare consideră necesar să se efectueze **lucrări de igienizare la grupurile sanitare, repararea sau înlocuirea obiectelor sanitare uzate, precum și asigurarea intimității la grupul sanitar din camera E2.3, potrivit prevederilor art. 5, alin. (1) și alin (3) Anexa 3 din Ordinului Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile minime de cazare a persoanelor private de libertate**.

În timpul vizitei în camerele de detenție din cele două pavilioane de cazare, membrii echipei de vizitare au mai constatat următoarele aspecte: **pereții camerelor erau goi iar pavimentul camerelor era din ciment și mozaic, pe alocuri deteriorat. Nu existau covoare/mochete care să îmbunătățească confortul termic, în camere fiind foarte frig iarna, potrivit declarațiilor persoanelor private de libertate intervievate. Paturile din metal erau vechi, aveau vopseaua scorjită și prezentau defecțiuni și elemente lipsă, iar elementele instalației de încălzire (calorifere, țevi) erau într-o stare avansată de degradare (vopsea sărită, rugină) și prezentau deteriorări mecanice. Spațiile de depozitare din camere erau**

insuficiente, persoanele deținute fiind nevoite să-și păstreze obiectele personale în genți și sacoșe, sub paturi. De asemenea, băile necesitau renovare, fiind într-o stare necorespunzătoare (uși deteriorate, pereți murdari, vopsea scorojită), iar inventarul obiectelor sanitare era incomplet (de ex: lipsă capac WC, lipsă pară duș etc.). Referitor la aspectele enunțate mai sus, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se asigure condițiile de cazare corespunzătoare, conform normelor legale referitoare la condițiile de cazare a persoanelor private de libertate.

Din informațiile primite de la personalul Centrului a reieșit că, în vederea îmbunătățirii condițiilor de cazare, Centrul Educativ avea în derulare construirea unei noi secții de deținere prin proiectul Memorandum, dar și îmbunătățirea condițiilor de cazare prin proiectul „CHILD-reintegrarea minorilor prin învățare și dezvoltare personală”, realizat prin Mecanismul Financiar Norwegian.

Echipa de vizitare a verificat și modul în care erau respectate drepturile tinerilor la informație și la corespondență, potrivit prevederilor art. 125 și art. 130-131 din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013.

În acest sens, s-a observat că pe holul Secției E1 era montat un infochioșc, unde persoanele internate aveau posibilitatea să consulte documentele și informațiile de interes, care puteau fi accesate cu cardurile de identificare pe suport electronic. Echipa de vizitare a constatat că la infochioșcul Secției E1, pe lângă alte documente, exista în format electronic și Procedura de distribuire a materialelor destinate exercitării dreptului la petiționare și a dreptului la corespondență, aprobată prin Decizia nr. 488/2016 a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, potrivit art. 132 din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013.

Exista întocmit Registrul de evidență a materialelor destinate exercitării dreptului de petiționare și a dreptului la corespondență distribuite, fiind înregistrați în cursul anului 2022, până la data efectuării vizitei, 48 de tineri care au solicitat și primit timbre, coli de scris și plicuri, potrivit art. 4 alin. (1) din Decizia nr. 488/2016 a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Au fost solicitate documente referitoare la modul în care sunt respectate prevederile art. 156 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, privind **informarea în scris a familiei sau a reprezentantului legal la internarea tinerilor în centru** (data internării și locul de executare, numărul și periodicitatea vizitelor etc.). Au fost verificate prin sondaj câteva dosare și s-a constatat că **în unele dosare nu existau întocmite în totalitate documentele din care să rezulte că au fost informate în scris familia sau reprezentantul legal la internarea în centru a tinerilor**. Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizitare recomandă conducerii centrului luarea măsurilor pentru **întocmirea tuturor documentelor referitoare la informarea în scris a familiei sau a reprezentantului legal, în toate cazurile de internare în centru, potrivit art. 156 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 și art. 311 alin. (3) din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013.**

Referitor la fondurile alocate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților din Centrul Educativ Târgu Ocna, acestea au fost apreciate de conducerea centrului educativ ca fiind suficiente, astfel că în perioada 2022-2023 urma să se efectueze lucrări de modernizare a secției pentru minori și a spațiului de servire mesei.

Referitor la starea disciplinară în rândul persoanelor internate, din informațiile primite de la personalul centrului, a reieșit că în anul 2021 au fost analizate în comisia de disciplină 199 de persoane, dintre care 45 au fost nesancționate, iar 154 au fost sancționate astfel: 32 avertismente, 2 suspendări a participării la activități, 100 de suspendări a dreptului la pachet și cumpărături, 10 suspendări a dreptului la vizită, 7 separări de colectiv și 3 sancțiuni cu izolarea. În anul 2022, până la data efectuării vizitei, au fost analizate în comisia de disciplină 149 de persoane, dintre care 38 nu au fost sancționate, iar 111 au fost sancționate astfel: 35 avertismente, 31 de suspendări a dreptului la pachet și cumpărături, 16 suspendări a dreptului la vizită, 2 separări de colectiv și 26 sancțiuni cu izolarea.

Totodată, judecătorul de supraveghere a privării de libertate a anulat în anul 2021 un număr de 5 sancțiuni, iar în anul 2022 a anulat 4 sancțiuni. De asemenea, în anul 2021 au fost contestate 26 de sancțiuni, iar în anul 2022, până la data efectuării vizitei, fuseseră contestate 8 sancțiuni. Din discuțiile purtate cu persoanele internate a reieșit o **rețineră cu privire la contestarea sancțiunilor primite, motivată de teama unor urmări neplăcute**. Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze periodic **instruirea personalului de supraveghere privind modul de comunicare la solicitările tinerilor internați, precum și privind respectarea tuturor regulilor de conduită menționate în Regulamentul de Ordine Interioară existent**.

Din verificările efectuate de echipa de vizitare s-a constatat că era respectată procedura constatării abaterilor disciplinare, însă, din discuțiile purtate cu persoanele internate a reieșit că **majoritatea acestora nu cunoștea procedura disciplinară și dreptul de a contesta sancțiunile disciplinare primite**.

Din examinarea situației de mai sus se remarcă, pe de o parte, **numărul mare de persoane internate prezentate comisiei de disciplină, dar și numărul foarte mic de sancțiuni contestate**. În cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate, acestea s-au plâns de **ușurința prea mare cu care sunt întocmite rapoartele de incident, precum și de aplicarea sancțiunilor disciplinare de către Comisia disciplinară pentru abateri ușoare ale regulilor de disciplină**. În privința abaterilor disciplinare ușoare, conducerea centrului educativ este încurajată să utilizeze, în măsura posibilă, prevenirea conflictelor, medierea sau orice alte mecanisme alternative de soluționare a litigiilor pentru a preveni încălcările disciplinare sau pentru a soluționa conflictele, astfel cum se recomandă în Regulile Mandela (Regula nr. 38). Totodată, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru diseminarea procedurii disciplinare în rândul persoanelor internate în centru, precum și discutarea acestei proceduri, anterior prezentării persoanelor în fața comisiei de disciplină.

Referitor la acordarea asistenței medicale, Centrul Educativ Târgu Ocna asigura persoanelor private de libertate asistența medicală primară de urgență, în caz de boală sau de accident, asistență medicală generală profilactică și curativă, control medical la primire, transfer și liberare, urmărirea evoluției stării de sănătate a persoanelor internate, controlul medical periodic conform legislației în vigoare, întocmirea diverselor documente medicale etc.

La data efectuării vizitei **nu era angajat niciun medic**, existând totuși încheiat un protocol de colaborare cu medicul încadrat la Penitenciarul Bacău, care **acorda consultații la Centrul Educativ Târgu Ocna cu o frecvență de 2 ori pe lună**. Totodată, erau angajați și cinci asistenți medicali generaliști și unul de farmacie, asigurându-se în acest fel continuitatea asistenței medicale. Din documentele studiate a rezultat faptul că **erau vacante un post de medic și un post de asistent medical de igienă**, iar din discuțiile purtate cu conducerea Centrului a mai reieșit că fuseseră organizate concursuri de angajare, fără a se înscrie niciun candidat. **Ca urmare, echipa de vizitare consideră necesar să se continue demersurile pentru ocuparea posturilor vacante, cu scopul asigurării unor servicii medicale corespunzătoare.**

Centrul Educativ Târgu Ocna dispunea de un cabinet medical cu cameră de consultații, sală de tratamente, grup sanitar propriu. Cabinetul era dotat în mod corespunzător, cu canapea pentru consultații, dulap pentru medicamente, aparat de urgență, aparatură medicală: tensiometru, stetoscop, termometru, glucometru, cântar etc.

La data efectuării vizitei, Centrul Educativ Târgu Ocna deținea Autorizație Sanitară de Funcționare, emisă de Direcția de Sănătate Publică Bacău. Echipa de vizitare a constatat faptul că **nu exista în cadrul centrului o infirmerie pentru persoanele internate**, fapt constatat și la vizita anterioară din data de 07.04.2016, **deși instituția își asumase amenajarea unei infirmerii până la finalul anului 2016**, în conformitate cu „Planul de acțiune pentru implementarea recomandărilor făcute de Serviciul audit Public Intern” înregistrat sub nr. X2 20.219/RTOBC/12.07.2016. **Având în vedere acest aspect, echipa de vizitare consideră imperios necesar să se efectueze demersurile pentru înființarea unei infirmerii, în scopul asigurării corespunzătoare a serviciilor medicale.**

La prezentarea în Centrul Educativ Târgu Ocna, după triajul epidemiologic, persoanelor internate li se întocmea o fișă medicală individuală, în care erau înregistrate consultațiile medicale, internările în spital, documentele cu diagnosticele medicale, rapoartele medicale de consultații, scrisorile medicale, rezultatele analizelor și investigațiilor paraclinice. Persoanele cu afecțiuni cronice, diagnosticate deja înainte de intrarea în unitate, erau luate în evidență la cabinetul medical al unității, în vederea dispensarizării și asigurării tratamentului corespunzător.

În ceea ce privește situația medicală a persoanelor internate, la data efectuării vizitei erau în evidența cabinetului medical un număr de 7 persoane cu diferite afecțiuni cronice. Pe tipuri principale de afecțiuni aceștia erau grupați astfel: 3 cu boli endocrine și de metabolism, dintre care un caz de diabet zaharat și 3 cazuri de obezitate (aceștia fiind luați în evidență și primind atât tratament medical, cât și un regim alimentar corespunzător recomandărilor medicului specialist și normelor legale privind hrănirea persoanelor private de libertate), 1 caz suferind de o formă de anemie, 1 persoană cu vârsta de 19 ani cu boala Hodgkin și care primea tratament corespunzător

chimioterapic, precum și 1 persoană diagnosticată cu un sifilis latent recent, care, de asemenea, beneficia de asistență medicală. În Centrul Educativ era prezentă și o persoană în vârstă de 22 ani cu sechele post-arsură prin electrocuție cu voltaj înalt, cu cicatrici retractile la nivelul mâinii stângi și care era prezentată periodic la un cabinet de chirurgie, pentru evaluare.

La momentul vizitei erau înregistrate și 10 persoane cu afecțiuni psihiatrice, dintre care 8 primeau un tratament permanent strict supravegheat administrat conform schemei recomandate de către medicul specialist psihiatru, iar restul de 2 primeau tratament doar în caz de nevoie. Cele mai frecvente afecțiuni psihiatrice erau: tulburările de personalitate și de comportament, tulburările depresive sau stările de anxietate. Serviciile medicale de specialitate neuropsihiatrică erau asigurate, fie la nivelul Spitalului Municipal Onești, fie la Penitenciarul-Spital Poarta-Albă.

Au fost solicitate informații referitoare la consumul de droguri, iar din discuțiile purtate cu personalul medical și din studierea documentelor puse la dispoziție a rezultat faptul că 31 de persoane internate au declarat că au antecedente de consum ocazional de asemenea substanțe (cocaină, heroină, etnobotanice). În ceea ce privește acest aspect, la nivelul Centrului se derulau de către serviciul de educație și asistență psihosocială activități de informare, conștientizare și educare asupra riscurilor la care se pot expune aceste persoane din cauza folosirii drogurilor. De asemenea, din discuțiile purtate cu persoanele internate a rezultat faptul că un număr important dintre acestea fuma în cadrul centrului, în condițiile în care se cunoaște faptul că tinerii sunt mult mai expuși efectelor nocive ale fumatului. **Ca urmare, echipa de vizitare consideră necesar ca la nivelul centrului să se intensifice desfășurarea de activități de conștientizare a riscurilor pentru sănătate, asociate fumatului activ și pasiv.**

Referitor la impactul pandemiei de Covid-19 la nivelul Centrului, din documentele studiate a rezultat faptul că au existat 34 de cazuri de infecție confirmate în rândul persoanelor internate și 21 de cazuri în rândul personalului. Au fost vaccinate cu schemă completă 112 persoane internate și 60 de angajați. Din discuțiile purtate cu personalul medical a rezultat faptul că erau respectate în continuare o parte importantă a măsurilor de prevenire și combatere a infecției cu noul coronavirus din perioada stărilor de urgență sau de alertă, printre care: informări periodice adresate atât persoanelor private de libertate, cât și angajaților, cu privire la măsurile igienico-sanitare necesare; realizarea triajului epidemiologic în același timp cu izolarea medicală a cazurilor de persoane infectate sau suspecte; derularea cât mai frecventă a unor activități de igienizare, atât a spațiilor de cazare, cât și a tuturor spațiilor destinate activităților sociale; testarea persoanelor cu sindrom respirator acut.

La nivelul cabinetului medical erau ținute mai multe evidențe privind acordarea asistenței medicale, printre care: registre de consultații, de tratamente, de medicamente cu administrare specială, registru de internări, registrul bolnavilor cronici, fișe medicale ale persoanelor internate, condici pentru aparatul de urgență, rapoarte de tură etc.

Echipa de vizitare a studiat aleatoriu câteva fișe medicale ale persoanelor internate, precum și o parte din registrele medicale. Fișele medicale conțineau informații despre diagnosticul anterior depunerii în penitenciar, un examen clinic general, fișe de instruire medicală și de respectare a regulilor de igienă individuală și colectivă, buletine de analiză, scrisori medicale,

consulturi de specialitate, rezultatul investigațiilor pentru depistarea tuberculozei și a bolilor cu transmitere sexuală, fișă stomatologică. În registrul de consultații erau consemnate date despre simptome, diagnostice, recomandări, cu semnătura și parafa cadrelor medicale respective. În documentele medicale ale persoanelor din centru erau și fișe de consimțământ informat al pacientului, prin care se exprima acordul de a primi serviciile de asistență medicală. Erau astfel respectate prevederile Codului deontologic medical, care, la art. 11 alin. (1) din Capitolul II – Consimțământul, precizează că "Nicio intervenție în domeniul sănătății nu se poate efectua decât după ce persoana vizată și-a dat consimțământul liber și în cunoștință de cauză".

În ceea ce privește asistența medicală primară, în anul 2022, până la data efectuării vizitei, au fost acordate 132 de consultații de medicină generală, în condițiile unui număr de 4441 de prezentări ale persoanelor private de libertate la cabinetul medical, precum și 433 de tratamente injectabile și intervenții de mică chirurgie. De asemenea, au fost făcute 59 examene de specialitate și 30 investigații paraclinice. Din discuțiile purtate cu persoanele internate în Centru a reieșit faptul că **unele dintre acestea nu erau mulțumite de numărul redus de vizite la medicul stomatolog de la Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, în condițiile în care persoanele internate în centru aveau diverse probleme dentare. Ca urmare, echipa de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri astfel încât toate persoanele cu probleme stomatologice din centru să beneficieze de servicii medicale corespunzătoare.**

Referitor la internări, în anul 2022 au fost înregistrate 61 de persoane private de libertate internate în spitale din rețeaua Administrației Naționale a Penitenciarelor, iar o persoană a fost internată într-o unitate medicală din afara acestei rețele. Din documentele studiate a rezultat faptul că au existat și 7 persoane care au fost prezentate serviciilor de urgență ale spitalelor din Onești sau Moinești, pentru diverse afecțiuni medicale sau cazuri de agresiuni.

A fost studiat Registrul de agresiuni și leziuni traumatice în care era consemnat un număr de 77 de cazuri în anul 2021 și 55 de cazuri în anul 2022 până la data efectuării vizitei. Situațiile de violență din anul curent erau atât de autoagresiune – 25 de cazuri, cât și de heteroagresiune – 30 de cazuri. Din discuțiile purtate cu personalul Centrului și din studierea documentelor a rezultat faptul că erau respectate procedurile referitoare la modul de înregistrare a acestor situații, existând informații despre: identitatea persoanei agresionate, data evenimentului, modul de producere al acestuia, un examen clinic care conținea descrierea eventualelor leziuni, precum și schema anatomică a leziunilor, tratamentul primit, urmărirea cazului din punct de vedere al stării de sănătate, precum și anunțarea serviciului de urgență 112 în caz de traumatisme mai importante. Era asigurat și dreptul persoanelor private de libertate de a solicita efectuarea unei expertize medico-legale prin formularea unei cereri către conducerea penitenciarului. Cu privire la acest aspect, din informațiile primite de la personalul medical, a reieșit că au fost efectuate 2 expertize medico-legale, finalizate în anul 2022.

Din discuțiile purtate cu conducerea penitenciarului a rezultat faptul că **în cazurile de autoagresiune se aplicau sancțiuni disciplinare, pe baza unei analize a comisiei disciplinare, având în vedere și contextul în care s-a produs respectivul eveniment. Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesară respectarea Normelor Comitetului European**

pentru Prevenirea Torturii și a recomandărilor făcute de delegația CPT la ultima vizită în România cu privire la interzicerea sancțiunilor disciplinare pentru actele de autoagresiune.

A fost solicitat și Registrul privind cazurile de refuz de hrană, din studierea căruia a rezultat faptul că, atât în anul 2021, cât și în anul 2022, nu au existat cazuri ale acestei forme de protest. În eventualitatea apariției unei situații de acest fel, personalul medical cunoștea procedurile în vigoare referitoare la informarea persoanelor internate cu privire la posibilele consecințe negative ale refuzului de hrană, realizarea monitorizării stării de sănătate etc.

Din discuțiile purtate cu personalul medical a rezultat faptul că în anii 2021, respectiv 2022 nu s-a înregistrat niciun caz de deces la nivelul Centrul Educativ Târgu Ocna.

Referitor la asigurarea hranei, aceasta era preparată în cadrul unității și se servea în sala de mese situată într-un pavilion separat. Personalul medico-sanitar realiza controlul zilnic al stării de igienă de la blocul alimentară, verificând calitatea, termenele de garanție, modul de depozitare, respectarea circuitului alimentelor, păstrarea probelor alimentare pentru 48 de ore. Meniul era întocmit pe o perioadă de 10 zile, fiind asigurat un regim alimentar comun, cu diverse variante: pentru persoane tinere, minori, pentru cei cu regim, pentru persoanele care efectuau diverse munci, un meniu adaptat vegetarienilor, precum și un regim specific celor cu diabet zaharat. Spre exemplu, la meniul comun din data efectuării vizitei, se serveau la micul dejun: ceai, brânză, telemea, marmeladă, biscuiți, salam, margarină; la prânz: ciorbă de legume, fasole boabe cu chiftele și pandișpan; la cină: piure de cartofi cu carne de porc și biscuiți. Echipa de vizitare a verificat hrana destinată servirii prânzului, constatând că aceasta era corespunzătoare din punct de vedere fizic și organoleptic. Această observație a fost confirmată în cadrul discuțiilor cu persoanele private de libertate, existând însă o **nemulțumire în ceea ce privește programul de servire a mesei și imposibilitatea procurării de alimente în timpul serii. Astfel, din discuțiile purtate cu personalul centrului a rezultat faptul că masa de seară se servea la ora 17, iar până a doua zi, persoanele internate nu aveau posibilitatea obținerii unor gustări. Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru asigurarea corespunzătoare a hranei, având în vedere că, la momentul efectuării vizitei, programul de servire a mesei cuprindea 15 ore de pauză alimentară (între orele 17-8).**

Referitor la acordarea asistenței sociale, Centrul Educativ Târgu Ocna era acreditat ca furnizor de servicii sociale în conformitate cu prevederile *Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare*, conform certificatului de acreditare seria AF. nr. 004201 din data de 12.02.2018, iar Structura Reintegrare Socială (cod serviciu social: 8899 CZ-PN-IV) era autorizată să acorde servicii sociale conform licenței de funcționare, începând cu data de 17.01.2020, pentru o perioadă de 5 ani sub rezerva oferirii de condiții corespunzătoare persoanelor custodiate, cel puțin la nivelul standardelor minime de calitate obligatorii prevăzute în *Anexa nr. 6 din Ordinul nr. 29/2019 pentru aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciile acordate în sistem integrat și cantinele sociale*. Serviciile/activitățile

principale definite în actele normative pentru aceste tipuri de servicii sunt, după caz: consiliere psihosocială; informare, consiliere și suport juridic; suport emoțional; cazare temporară, precum și activități de informare, evaluare și elaborare plan de intervenție, integrare/reintegrare socială, asistență medicală primară, orientare vocațională, reintegrare școlară etc.

În ceea ce privește asigurarea serviciilor de asistență socială, echipa de vizită a constatat că **în statul de funcții al unității vizitate erau prevăzute două posturi de asistent social, unul dintre acestea era vacant, iar celălalt era ocupat de către un asistent social care, la momentul efectuării vizitei se afla în concediu de creștere a copilului.** Având în vedere lipsa unui asistent social din unitate, conducerea acesteia a efectuat periodic demersuri către Penitenciarul-Spital Târgu Ocna și către Penitenciarul Bacău pentru a asigura continuitatea activităților specifice (evaluări; participării la diverse comisii, Consiliul Educativ etc.). Astfel, au fost desemnați asistenți sociali din cadrul celor două instituții menționate anterior, care participau, on-line sau cu prezență fizică, în funcție de necesități și disponibilitate, la activitățile specifice din centru. De asemenea, s-a încercat identificarea, în vederea colaborării, a unui cabinet individual de asistență socială prin informarea tuturor cabinetelor de asistență socială care activează pe raza județului Bacău, cu privire la intenția de a derula o procedură de achiziție prestări servicii de asistență socială. În urma tuturor demersurilor întreprinse nu s-a reușit, până la momentul efectuării vizitei, încheierea unui contract de prestări servicii de asistență socială. În anul 2021, prin colaborarea cu organizația neguvernamentală „Terre des hommes” s-a încercat angajarea, pentru o perioadă determinată, a unui asistent social cu program de lucru part-time, remunerat de către fundație, care să activeze în cadrul Proiectului Precision “*Promovarea reabilitării, abilitarea copiilor și sprijinirea tinerilor delincvenți*”, dar fără rezultat.

La momentul vizitei o parte a serviciilor de asistență socială erau asigurate cu sprijinul unui asistent social încadrat la Penitenciarul-Spital Târgu Ocna, care se deplasa la Centrul Educativ Târgu Ocna în fiecare zi de miercuri, în intervalul orar 07:30-15:30, cu scopul participării la activitatea Consiliului Educativ din cadrul Centrului Educativ Târgu Ocna și realizării evaluărilor sociale impuse de activitatea acestor comisii. Potrivit prevederilor Regulamentului din 21 decembrie 2017 privind organizarea și funcționarea centrelor educative și a centrelor de detenție din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, Consiliul educativ din fiecare centru educativ are scopul de individualizare a regimului de executare a măsurii educative a internării într-un centru educativ, prin stabilirea asistenței educaționale, psihologice și sociale acordate fiecărei persoane custodiate. Acest organism are în componență directorul centrului, directorul adjunct pentru educație și asistență psihosocială, educatorul responsabil de caz, învățătorul sau dirigintele, psihologul, asistentul social și șeful serviciului supraveghere, evidență și acordare drepturi persoane custodiate. Consiliul Educativ, cu participarea judecătorului de supraveghere a privării de libertate, stabilește dacă persoana custodiată a făcut progrese în vederea reintegrării sociale.

Având în vedere numărul persoanelor custodiate și nevoia serviciilor de asistență socială (evaluare socială inițială, periodică și finală, mediere socială, precum și alte activități și demersuri specifice domeniului), raportate la timpul petrecut de asistentul social detașat de la Penitenciarul-

Spital Târgu Ocna, membrii echipei de vizitare consideră necesar ca echipa de management a unității să întreprindă demersuri în cel mai scurt timp către Administrația Națională a Penitenciarelor pentru ocuparea postului vacant de asistent social, care să asigure în regim permanent servicii de asistență socială.

Formarea profesională a asistenților sociali era constituită din cursuri organizate de instituție, cât și prin participarea la cursuri de specialitate. Cu privire la acest aspect, s-a constatat că fuseseră organizate cursuri specifice prin intermediul platformei interne e-learning, precum și convocări de specialitate organizate de Direcția Reintegrare Socială din cadrul ANP. Dintre cursurile obligatorii, pentru anul 2022, pe platforma e-learning menționăm: Instruirea și formarea persoanelor private de libertate; Consilierea în carieră/Consilierea educațională; Comunicarea eficientă; Managementul furiei; Alianța terapeutică; Inteligența emoțională în gestionarea relațiilor interumane. De asemenea, specialiștii puteau participa independent la cursuri de formare profesională organizate de către asociațiile profesionale, în vederea realizării numărului de credite stabilit.

Demersurile de reintegrare socială au fost inițiate ținând cont de Oferta de programe și activități de reintegrare socială, de nevoile identificate, dar și de resursele umane și materialele disponibile. Activitățile de reintegrare socială erau planificate urmărindu-se disponibilitatea specialiștilor aflați în activitate și se reflecta în orarul centralizator realizat săptămânal, document afișat în fiecare secție de deținere. Pentru anul 2021, din cele 23 programe prezente în Oferta de programe și activități educaționale, de asistență psihologică și socială, au fost derulate 1 program social (3 grupe — 24 persoane custodiate), 4 programe psihologice (9 grupe — 55 persoane custodiate), 10 programe educaționale (354 persoane custodiate incluse).

În cadrul Centrului au fost desfășurate activități pe bază de proiect de activitate, altele decât cele din calendarul tematic, care au inclus un număr de 380 de persoane custodiate, au fost organizate 4 activități în comunitate cu un rulaj de 29 persoane custodiate, pentru a asigura exersarea unor comportamente dezirabile și deprinderi necesare reintegrării sociale.

Cu privire la activitățile de mediere a relațiilor cu mediul de suport, s-a constatat că au fost realizate 368 astfel de activități pentru un număr de 164 persoane custodiate, precum și 132 de contacte cu instituții de stat pentru 58 de persoane custodiate, în condițiile în care, pe parcursul a 8 luni din anul 2021, întreaga activitate a biroului asistență psihosocială a fost realizată de 2 ofițeri psihologi, unul având și atribuții de director adjunct reintegrare socială.

Famiile și aparținătorii erau informați cu privire la evoluția situației minorilor și tinerilor, în cazul minorilor fiind realizate demersuri privind preluarea acestora în momentul liberării. În cadrul proiectului "Child – reintegrarea minorilor prin învățare și dezvoltare personală" realizat prin Mecanismul Financiar Norvegian, unul dintre obiective era realizarea unui Metodologii de consiliere a familiei persoanelor custodiate, care se dorește a se implementa la nivelul casei din localitatea Târgu Ocna în cadrul căreia, de 4 ori pe săptămână, se vor implementa recompensele cu învoire prin întâlnire cu familia. Scopul acestor activități este de a îmbunătăți relațiile intrafamiliale, de a responsabiliza membrii familiei cu privire la situația minorului/tânărului, dar și de îmbunătățire a relațiilor cu reprezentanții autorităților locale. Au fost realizate îmbunătățiri la

nivelul relației cu direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului aferente județelor afiliate Centrului, cu scopul preluării și asigurării îngrijirii post-detenție pentru minorii și tinerii cu măsură de protecție specială.

De asemenea, erau realizate activități în baza protocoalelor de activitate cu instituții, asociații, organizații care pot influența reintegrarea socială a persoanelor custodiate. Tot în cadrul proiectului erau în desfășurare cursuri de calificare (ajutor bucătar, ospătar și sudor), în urma colaborării cu Fundația "Terre des Hommes", fiind realizate activități de consiliere educațională, cursuri de calificare, activități în comunitate, activități de informare, consiliere și mediere pe piața forței de muncă a 10 persoane custodiate. A fost realizat un interviu și mediatizat de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, susținut de către reprezentantul biroului educație, despre provocările cu care se confruntă tinerii internați în Centru, provocări percepute din interiorul sistemului de reintegrare și despre posibile soluții pentru sprijinirea lor în procesul de reabilitare, din această colaborare rezultând diverse contracte de sponsorizare, fiind oferite diverse materiale ce au constat în: echipamente IT, TV, produse sportive, cărți, caiete, jocuri de societate etc.

Referitor la activitățile de socializare, cultural-educative și de petrecere a timpului liber, în centru erau organizate 2 *cercuri de abilități - olărit*, la care au participat, în semestrul I 2022, 7 minori/tineri și *grădinărit*, la care au participat 8 persoane custodiate, iar în anul 2021 au fost organizate 4 grupe, la care au participat 15 beneficiari.

În ceea ce privește activitățile organizate în afara centrului, potrivit datelor puse la dispoziție de conducerea centrului, în primul semestru al anului 2022, 7 persoane custodiate au participat la o tabără în județul Prahova (un alt grup participând la o altă tabără în anul 2021), a fost organizată o ieșire în oraș cu educatorul (recompensă) la care au participat 10 minori/tineri, a fost implementată o campanie de conștientizare a resurselor cu 27 de persoane participante și au fost derulate 16 activități în comunitate la care au participat 121 de persoane custodiate. **Potrivit observațiilor membrilor echipei de vizitare, dar și afirmațiilor unor minori/tineri intervievați (în timpul interviurilor, atunci când au fost întrebați cum își petrec timpul, unii dintre ei au declarat că *nu fac nimic sau se plictisesc*), persoanele deținute în centru nu erau incluse suficient în activități atractive, utile și diversificate, iar activitățile nu erau organizate suficient de des pentru a include toată populația centrului și pentru a utiliza timpul disponibil într-un mod plăcut și util. Legat de aspectele prezentate anterior, membrii echipei de vizitare consideră că implicarea persoanelor deținute în activități culturale, educative, sportive, de petrecere a timpului liber într-un mod util și plăcut reprezintă premisa esențială în vederea reintegrării familiale și socio-profesionale ulterioare a acestora, conducerea Centrului Educativ urmând să efectueze demersuri în acest sens.**

Referitor la asigurarea dreptului la educație, cea mai mare prioritate a Centrului o reprezenta participarea persoanelor custodiate la cursuri de școlarizare, astfel că la Școala nr. 7 Târgu Ocna, cu sediul în interiorul spațiului de deținere, se desfășurau activități specifice claselor primare și gimnaziale, iar pentru clasele a IX a și a X-a exista o colaborare cu Centrul de Educație Incluzivă nr. 1 Bacău. În anul școlar 2021/2022 au frecventat cursurile școlare 136 persoane

custodiate în centru, dintre care 64 au absolvit cursurile (clasele I-X), iar promovabilitatea la Examenul de Evaluare Națională a fost de 75%.

Din relatările reprezentanților conducerii Centrului și din documentele puse la dispoziție de către aceștia a rezultat că au fost eficientizate activitățile desfășurate de către responsabilul cu școlarizarea persoanelor cutodiate și au fost intensificate colaborările cu instituțiile de învățământ, astfel că au fost obținute pentru toate persoanele cutodiate documentele școlare necesare, fiind înscrise la cursurile organizate la nivelul unității, după cum urmează: în anul școlar 2020-2021 — pentru 151 persoane cutodiate s-a asigurat dreptul la învățământ, iar în anul școlar 2021-2021 un număr de 73 persoane cutodiate au fost înscrise dintr-un efectiv mediu de 103 persoane.

*Referitor la asigurarea dreptului la informare al persoanelor private de libertate din centru, în interiorul spațiului de deținere existau 2 infochioscuri, câte unul pentru fiecare secție. Existau televizoare în fiecare cameră, iar viziunea programelor TV se făcea în conformitate cu programul aprobat de conducerea centrului. **Stația de televiziune cu circuit închis nu era funcțională**, dar exista o stație radio cu circuit închis prin intermediul căreia se transmiteau anunțuri, muzică, mesaje educative etc. **În ceea ce privește existența unei rețele tv funcționale cu circuit închis, membrii echipei de vizitare consideră că aceasta ar fi un instrument util și atractiv, mai ales având în vedere specificul persoanelor internate (minori și tineri), prin intermediul căreia s-ar putea transmite materiale educative și de divertisment.** În centru era amenajată o bibliotecă cu un fond de carte de aproximativ 9000 de titluri și 15000 de periodice, deservită de un agent tehnic – bibliotecar. **Totuși, în timpul vizitei în centru, cele mai multe dintre persoanele intervievate au declarat că nu știau de existența bibliotecii. Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare apreciază că persoanele deținute ar trebui informate periodic cu privire la existența tuturor posibilităților de petrecere a timpului liber, de culturalizare și informare.** Unitatea avea contractate mai multe abonamente la reviste și ziare, care erau distribuite persoanelor deținute în centru – *Magazinul verde, Libertatea, Click, TV Mania, Diagrame cu umor etc.**

Referitor la respectarea dreptului la religie și participarea la programe cu caracter religios, unitatea vizitată nu avea un preot angajat și nici nu exista o biserică sau capelă în incinta acesteia. Persoanele private de libertate puteau frecventa biserica din apropiere, care aparținea Școlii Naționale de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna și era deservită de un preot angajat al acesteia. Potrivit informațiilor furnizate de personalul centrului, ieșirea persoanelor deținute la biserică se realiza pe baza de liste, în funcție de solicitări și riscuri, analizate pentru fiecare persoană privată de libertate în parte, deoarece cele mai multe evadări se petrecuseră în zona bisericii. A fost asigurat dreptul la asistență moral-religioasă de către preotul capelan al Școlii Naționale de Pregătire a Agenților de Penitenciare Târgu Ocna, în anul 2021 fiind organizate 64 de grupe, cu un rulaj de 550 beneficiari. Acordarea asistenței moral religioase de către alte culte s-a realizat cu sprijinul Fundației ”Stânca Veacurilor”, fiind organizate 3 activități cu 33 beneficiari.

Referitor la activitățile sportive desfășurate în centru, în timpul vizitei s-a constatat că Centrul nu avea amenajat un teren de sport, activitățile sportive de exterior fiind desfășurate în

curtea interioară a centrului. Potrivit informațiilor oferite de personalul centrului, uneori, în baza unei solicitări, minorii/tinerii deținuți foloseau terenul de sport al Școlii Naționale de Pregătire a Agențiilor de Penitenciare Târgu Ocna, situată lângă centru. *Legat de existența unui teren de sport, conducerea penitenciarului a informat membrii echipei de vizitare că există un proiect prin care se va constru un teren de sport modern cu gazon sintetic, în curtea centrului.* **În timpul interviurilor, mai multe persoane private de libertate au declarat că nu au acces la materiale și articole sportive, existând doar o singură minge de fotbal disponibilă în tot centrul. Există o sală de sport în interior, dar aceasta era dotată doar cu o masă de tenis și un spalier pentru gimnastică. Referitor la aspectele enunțate anterior, membrii echipei de vizitare apreciază că centrul ar trebui să ofere baza materială necesară efectuării activităților sportive diversificate și cu o repetabilitate suficient de mare, astfel încât toți minorii/tinerii custodiați să participe la programe sportive diversificate și desfășurate în mod organizat, după dorință.**

Referitor la colaborările cu alte instituții, organizații neguvernamentale și persoane fizice, la momentul efectuării vizitei, centrul avea încheiate protocoale de colaborare cu 26 de instituții și organizații neguvernamentale: Direcții Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, mai ales din județele de proveniență a minorilor/tinerilor custodiați în centru (Bacău, Botoșani, Brașov, Constanța, Galați, Neamț, Suceava, Vaslui), Fundația Terre des Hommes, AJOFM Bacău, Inspectoratul Județean de Poliție Bacău, Primăria Orașului Târgu Ocna, Penitenciarul Bacău, școli din județul Bacău etc. Potrivit informațiilor transmise de conducerea centrului, toate protocoalele de colaborare încheiate erau materializate prin colaborări, implementarea unor Proiecte sau programe, ori diverse activități, planificate ținând cont de specialiștii aflați în activitate, orarul centralizator realizat săptămânal regăsindu-se în fiecare secție de deținere.

Anul 2021 a impus continuarea implementării activităților de reintegrare socială în context pandemic, astfel că au fost realizate demersuri de informare a partenerilor instituționali și a organizațiilor neguvernamentale, potrivit domeniului lor de competență, cu privire la nevoile de asistare post-detenție ale persoanelor custodiate (au fost realizate 132 contacte ale unor instituții de stat în vederea asigurării nevoilor de asistare post-detenție pentru un număr de 57 persoane custodiate).

Asistența psihologică era furnizată de către un psiholog cu atestat de drept de liberă practică în specialitățile "Psihologie aplicată în domeniul Securității Naționale publice și private" și "Psihoterapie Integrativă", treapta de specializare "practicant", forma de atestare "autonom". De asemenea, acesta deținea atestat de liberă practică în Specialitatea „Psihologia Muncii și Organizațională”, treapta de specializare „practicant”, forma de atestare „în supervizare”. Psihologul era angajat cu normă întreagă al Centrului din anul 2016, iar programul de muncă era la schimbul 1, intervalul orar 07:30-15:30, iar la schimbul 2, de la ora 10:00, la ora 18:00.

Psihologul a participat la cursuri de pregătire profesională continuă, dintre care amintim cele mai recente, respectiv în anul 2020, în perioada 2-3 octombrie, a participat la cursul online cu tema "Psihotrauma-evaluare și intervenție psihologică", organizat de către „Asociația Pentru Dezvoltare Personală și Profesională”; în anul 2021, în perioada 2-3 octombrie, a participat la cursul în format online având tema „Managementul furiei”, organizat de către „Asociația

Catarhis”. De asemenea, în anul 2021, în perioada 12-16 mai, psihologul a participat în calitate de audient, la Conferința națională online pe tematica „Restructurări psihologice în criză” desfășurată de către „Asociația psihologilor atestați din România”, iar în anul 2022, în perioada 11-12 aprilie, a participat la „Cursul de formare pentru consolidarea capacității și îmbunătățirea competențelor profesioniștilor din sistemul medical și de sănătate mintală necesare în munca acestora cu agresorii victimelor violenței domestice”, organizat de către DASM Cluj Napoca, în cadrul Proiectului „The Other Side of the story: Perpetrators in Change” OSSPC.

Activitățile psihologice se desfășurau preponderent în cadrul cabinetului psihologic din secția 1 (evaluări, convorbiri individuale, consiliere psihologică, programe psihologice, demersuri de grup).

În funcție de specificul activității, se organizau activități psihologice și în alte săli educative (sală festivități, sală bibliotecă, club prevăzut cu dotări specifice camerei de stimulare multisenzorială). Cabinetul psihologic era dotat tehnic cu un calculator, tablă interactivă, mobilier (birou, scaun ergonomic, masă, scaune). Sala „Club” era dotată cu birou, mese, scaune, dulap, dotări specifice camerei multisenzoriale (set mingi cu emoții, set tălpi senzoriale, covor puzzle litere și cifre etc). Sala de festivități, unde se desfășurau activități psihologice cu grup mare, era dotată cu laptop, proiector, boxe, mobilier (scaune, birou, dulap, masă). Sala „Bibliotecă” era prevăzută cu mobilier (scaune, masă, canapea, 2 fotolii, whiteboard, dulap).

Dotările metodologice, în vederea asigurării asistenței psihologice, erau următoarele instrumente licențiate de lucru: Interviu clinic structurat pentru tulburările de personalitate din DSM-5 SCID-5 PD, Inventarul clinic Millon pentru adolescenți - MACI.

Psihologul utiliza în vederea evaluării psihologice a persoanelor private de libertate instrumente precum: consimțământul informat împreună cu screening-ul pentru evaluarea psihologică inițială din sistemul penitenciar/screening-ul pentru evaluarea psihologică pentru minori, care surprinde identificarea datelor din antecedente și din perioada executării pedepsei, în legătură cu potențialii factori de risc precum: risc de suicid, gestionarea agresivității și autoagresivității, consum de substanțe, afecțiuni psihice din adolescență, agresiuni sexuale, victimizare/marginalizare; ghidul de interviu în vederea evaluării psihologice periodice care surprinde monitorizarea situației beneficiarului în urma identificării riscurilor și a parcurgerii programelor propuse în vederea compensării, identificarea atitudinii persoanei private de libertate față de situația sa și adaptabilitatea acesteia față de reglementările mediului penitenciar. De asemenea, psihologul utiliza ghidul de interviu în vederea evaluării psihologice finale, urmărindu-se gradul de implicare în activități/programe recomandate, dinamica sancțiunilor și a recompenselor din perioada executării pedepsei, implicarea în activități lucrative, analiza factorilor de risc, care pot determina comportamente infracționale viitoare, analiza factorilor de protecție cu rol în stoparea comportamentelor infracționale, simptomatologie prezentă la momentul evaluării și evaluarea parcursului execuțional în perioada amânării.

Evidența activităților psihologice desfășurate era centralizată anual într-un „Registru de evidență a actelor profesionale”, ultimul număr de înregistrare corespunzător anului 2021 fiind 1133, iar numărul 350, corespunzător Registrului din anul 2022, înregistrat la data de 23.06.2022.

Registrele erau întocmite corespunzător, aveau număr de înregistrare și ștampilă, iar paginile erau numerotate.

La data vizitei, **situația consumatorilor de droguri în antecedente, internați, cuprindea 31 de persoane** (9 – marijuana, 16 – etnobotanice, 1 – cocaină, heroină, 1 – etnobotanice, ecstasy, 1 – hașiș, 1 – etnobotanice, marijuana, cocaină, 1 – aurolac, 1 – cannabis), iar **situația persoanelor cu tulburări psihiatrice cuprindea 10 persoane** (1 - tulburare de conduită, 5- tulburare de conduită tip socializat, 1 - tulburare de conduită tip socializat, dezvoltare dizarmonică de tip impulsiv-exploziv, 1 - tulburare de personalitate, 1 - tulburare de conduită, tulburare depresivă în antecedente, 1 – tulburare anxioasă în observație).

În ceea ce privește **evidența persoanelor internate monitorizate în cadrul Strategiei de reducere a comportamentelor agresive**, în anul 2022, au existat incluse 97 de persoane și 3 persoane monitorizate pentru riscul de suicid. În anul 2021, situația arată 241 de persoane internate monitorizate în cadrul Strategiei de reducere a comportamentelor agresive și 6 persoane monitorizate cu risc de suicid. Totodată, conform informațiilor furnizate de către personalul centrului, în anul 2021 au fost înregistrate 22 de cazuri de autorănire și 26 de altercații, iar în anul 2022, până la data efectuării vizitei, 17 autorăniri și 41 de altercații. Având în vedere acest aspect, **membrii echipei de vizitare consideră necesar să se intensifice consilierea psihologică a persoanelor agresive, în scopul scăderii cazurilor de autorănire și altercații.**

Activitatea psihologului include și întocmirea unor „Planuri de Intervenție Recuperativă”, inițiale și revizuite, care însoțesc fișa psihologică a persoanei internate. Aceste Planuri se realizează în baza evaluărilor psihologice și a riscurilor identificate și vizează propunerea unor activități și programe în domeniul educațional (program educație civică, concursuri tematice, dezbateri), instruire școlară și/sau profesională, asistență socială și asistență psihologică, cu scop recuperativ.

În cadrul „Analizei anuale a nevoilor de educație și asistență psihosocială a persoanelor internate pentru anul 2021”, revizuită în luna mai 2022, au fost identificate anumite nevoi și au fost recomandate programe/activități în vederea acoperirii acelor nevoi identificate, precum: manifestarea de comportamente agresive sau istoricul privind comportamentele delicvente și predelicvente; nivel scăzut al autocontrolului; slaba capacitate de autocunoaștere; nivel scăzut al motivației privind schimbarea comportamentală; rezistența scăzută la frustrare; dificultăți de relaționare și interrelaționare; mecanisme de coping deficitare; nivel redus al empatiei față de ceilalți; tentative de suicid în antecedente; ideea suicidară prezentă/ în antecedente; prezența de idei iraționale; percepții modificate și reprezentări negative cu privire la propria persoană și existență; prezența unor emoții disfuncționale ce pot favoriza apariția stărilor depresive; dificultăți în gestionarea comportamentelor sexuale; comportamente sexuale ce duc la lezarea altor persoane; control redus al comportamentelor sexuale sau cu conotație sexuală; nivel redus al empatiei față de victimă sau potențiale victime; distorsiuni cognitive ce pot facilita tipul de agresiune vizat; consum de substanțe în antecedente; informații precare/lipsa informațiilor privind efectele consumului de substanțe; minimalizarea consecințelor consumului de substanțe; lipsa informațiilor cu privire la potențialele boli provocate/generate în urma consumului de substanțe; lipsa

informațiilor cu privire la autorități/instituții sociale cu rol de sprijin; dezvoltarea autocontrolului; coordonare generală și specifică; comunicare eficientă cu utilizarea tuturor canalelor de comunicare; dezvoltarea capacității de analiză și sinteză; dezvoltarea capacității de concentrare; menținerea atenției și dezvoltarea imaginației; dezvoltarea personală; reglare comportamentală și stimularea capacității de învățare; nivel redus al autocunoașterii; dificultăți de adaptare; încredere în sine scăzută; imagine de sine distorsionată raportată la ceilalți/atitudine negativă față de propria persoană; dificultăți de relaționare și solicitare sprijin la nevoie; stimă de sine scăzută; dificultăți de învățare; lipsa legăturii cu membrii familiei biologice/extinse; dificultăți de relaționare cu membrii familiei; conflicte cu membrii familiei; lipsa suportului familial.

Programele recomandate în vederea acoperirii nevoilor menționate erau:

- Program de diminuare a comportamentelor agresive;
- Program de educație emoțională și comportamentală pentru persoane de etnie romă și alți minori și tineri vulnerabili;
- Proiect activitate pentru diminuarea comportamentului agresiv și al violenței;
- Program Modular de dezvoltare a abilităților prosociale;
- Program de stimulare multisenzorială pentru persoanele de etnie romă și alți minori și tineri vulnerabili cu ADHD și dificultăți de învățare (persoane internate analfabete);
- Consiliere psihologică;
- Program de reducere a riscului de suicid;
- Program de prevenire recidivă a agresivităților sexuale – „Pașaport pentru libertate”;
- Program specific persoanelor cu antecedente în toxicomanie;
- Program de stimulare multisenzorială pentru persoanele de etnie romă și alți minori și tineri vulnerabili cu ADHD și dificultăți de învățare;
- Program de educație emoțională și comportamentală pentru persoane de etnie romă și alți minori și tineri vulnerabili;
- Program de autocunoaștere și dezvoltare personală „Cine sunt eu”;
- Campanie de conștientizare a persoanelor private de libertate pentru valorificarea propriilor resurse;
- Consiliere socială.

Potrivit Planului Psihologic elaborat în cadrul „Analizei anuale a nevoilor de educație și asistență psihosocială a persoanelor internate pentru anul 2021”, toate persoanele internate nou depuse - minori și tineri/majori beneficiază de evaluare psihologică inițială, de evaluare psihologică pe parcurs beneficiază persoanele care trebuie evaluate, iar de evaluare finală beneficiază toate persoanele internate propozabile.

Sesiunile de consiliere psihologică, potrivit Planului Psihologic, au fost planificate pentru 20 de minori și 18 tineri/majori, pe problematici care vizau agresivitatea și agresivitatea sexuală, consum de droguri, consiliere pre și post testare HIV/SIDA, consiliere pentru persoane bolnave psihic, consiliere în situații de criză (inclusiv refuz de hrană).

Planul prevede și anumite sesiuni de convorbiri individuale de formare – asistență psihologică, derulate de psihologi la cererea persoanei internate.

De asemenea, planul prevede ca în cadrul programelor de asistență psihologică de grup destinate persoanelor cu conduită agresivă să fie incluși 23 de minori, în cadrul programelor pentru reducerea recidivei în abuzurile sexuale - 7 minori, în cadrul programelor de stimulare multisenzorială – 11 minori și 8 tineri/majori, iar în cadrul programelor de autocunoaștere și dezvoltare personală - vulnerabili – 6 minori.

În ceea ce privește activitățile psihologice organizate pe bază de proiect de activitate (creditate), potrivit Planului Psihologic, au participat 33 minori și 43 tineri/majori, iar în cadrul Proiectului de diminuare a comportamentului agresiv și a violenței – 6 minori și 22 tineri/majori.

În ceea ce privește acordarea serviciilor psihologice, la nivelul Centrului, personalul era insuficient pentru acoperirea nevoilor persoanelor internate. De asemenea, la nivelul Centrului nu exista psiholog pentru personalul angajat, având în vedere volumul de muncă și condițiile de stres în care se lucrează, accesul angajaților la servicii psihologice fiind necesar. Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru suplimentarea personalului de specialitate asistență psihologică, pentru acoperirea nevoilor persoanelor internate și personalului angajat, având în vedere volumul de muncă și condițiile de stres în care se lucrează.

Din informațiile primite de la personalul de specialitate a reieșit că, în perioada 01.01.2021 până la momentul vizitei, era consemnat un număr de 3647 de participări la activitățile vizând reintegrarea socială.

Aria educațională includea programe precum: activități liturgice sau religioase; activități de informare, consiliere, medierea muncii; activități destinate deținuților analfabeți, sau analfabeți funcțional; adaptare pentru viața instituționalizată; manifestări artistice; cercuri de lectură; program bucătar; cursuri de învățământ clasice; concursuri tematice; conferințe; consiliere educațională; dezbateri; excursii și tabere; filme; programe muzică; olărit; lucrări de zugrăveli și lucrări de vopsitorie; program geografă României; program operator introducere și prelucrare date; participare la competiții sportive; program pictură; prelegeri; program „Adolescentul și anturajul său”; program „Alfabetul bunului cetățean”; program de alfabetizare; participare la competiții sportive; program de educație civică; program de educație pentru sănătate; program de educație pentru viața de familie; program de educație prin sport; program de individualizare a parcursului educațional din penitenciar; programe de informare și programe de informare derulate de colaboratori externi; spectacole program tehnico-aplicativ; tenis de masă; program desfășurat de către reprezentanții Uniunii Bisericii Creștine Baptiste; vizite la diverse instituții (societăți comerciale, instituții de învățământ, case de copii, case de bătrâni, fundații religioase); vizite la obiective culturale (muzeu, mănăstire).

Aria socială includea activități sociale desfășurate pe bază de proiect de activitate, consiliere socială în vederea restabilirii/ medierii relației de familie, consiliere socială pentru alte nevoi și riscuri sociale (handicap, invaliditate, pensie, acte de stare civilă), program de pregătire pentru liberare.

Aria psihologică includea activități de consiliere psihologică pentru consumatorii de droguri, consiliere psihologică în vederea diminuării riscului de suicid, consiliere psihologică în

criză (refuz de hrană, cameră de protecție), consiliere psihologică pentru agresivi și pentru agresori sexuali, consilierea psihologică a persoanelor cu risc de vulnerabilizare (inclusiv consilierea pre și posttestare HIV SIDA), participare la stagii de practică, program de autocunoaștere și dezvoltare personală, programe de intervenție psihologică generale, proiecte de activitate în vederea diminuării comportamentului agresiv și al violenței.

În cadrul interviurilor cu persoanele internate în Centru au fost abordate mai multe subiecte (modul în care le-au fost respectate drepturile pe perioada stării de urgență și a stării de alertă, respectarea normelor de igienă, calitatea hranei, asigurarea dreptului de petiționare, a dreptului la corespondență și a dreptului la comunicări on-line, relația cu personalul penitenciarului, cazuri de rele tratamente/tortură, violență etc.). Din discuții a rezultat că majoritatea tinerilor s-au declarat mulțumiți de modul în care au fost tratați pe perioada pandemiei, de condițiile de internare, de modul în care le-au fost respectate drepturile legale, însă au fost și câțiva tineri care au sesizat echipei de vizită nemulțumiri față de comportamentul unor agenți de supraveghere, privind modul de comunicare la solicitările lor, dar și de calitatea hranei, lipsa activităților și faptul că petrec majoritatea timpului în camere.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

a) Conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Ocuparea posturilor vacante de personal medical, socio-educativ, psihologic și din sectorul operativ, necesar desfășurării activităților din Centrul Educativ Târgu Ocna, precum și alocarea fondurilor bănești necesare, având în vedere că la data efectuării vizitei în statul de funcții au fost identificate 29 de posturi vacante, rezultând un procent de ocupare de 78%.

2. Aplicarea normelor Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și a recomandărilor făcute de delegația CPT la ultima vizită în România cu privire la interzicerea sancțiunilor disciplinare pentru actele de autoagresiune.

3. Suplimentarea personalului de specialitate asistență psihologică, pentru acoperirea nevoilor persoanelor internate și personalului angajat, având în vedere volumul de muncă și condițiile de stres în care se lucrează.

b) Conducerii Centrului Educativ Târgu Ocna, județul Bacău să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Instruirea personalului de supraveghere privind modul de comunicare la solicitările tinerilor internați, precum și privind respectarea tuturor regulilor de conduită menționate în Regulamentul de Ordine Interioară existent.

2. Asigurarea securității fizice și emoționale a persoanelor internate, inclusiv prin adoptarea unui comportament non-violent și empatic a personalului de pază față de beneficiari.
3. Îmbunătățirea condițiilor de cazare prin dotarea corespunzătoare a camerelor cu mobilier (paturi, saltele, rafturi pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale ale tinerilor), potrivit prevederilor art. 4 alin. (1) din O. M. J. nr. 2772/C/2017; efectuarea lucrărilor de igienizare la grupurile sanitare în care au fost constatate deficiențe, repararea sau înlocuirea obiectelor sanitare uzate, precum și asigurarea intimității la grupul sanitar din camera E2.3, potrivit prevederilor legale.
4. Luarea măsurilor care se impun pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție prin renovarea camerelor și a băilor, înlocuirea/completarea inventarului de obiecte sanitare, înlocuirea/repararea obiectelor de mobilier uzate și defecte, îmbunătățirea confortului termic în camere etc.
5. Intensificarea consilierii psihologice a persoanelor agresive, în scopul scăderii cazurilor de autorănire și altercații.
6. Amenajarea unei infirmerii pentru persoanele internate, precum și obținerea autorizației sanitare de funcționare pentru această activitate.
7. Asigurarea serviciilor stomatologice corespunzătoare tuturor persoanelor cu această patologie.
8. Desfășurarea de activități de conștientizare a riscurilor pentru sănătate asociate fumatului activ și pasiv.
9. Urgentarea demersurilor în vederea construirii terenului de sport; asigurarea bazei materiale (aparatură, materiale echipamente) pentru desfășurarea activităților sportive în interior (în sala de sport) și în exterior, pe terenul de sport.
10. Informarea periodică a minorilor/tinerilor custodiați cu privire la existența tuturor posibilităților de petrecere a timpului liber, de culturalizare și informare.
11. Efectuarea demersurilor pentru punerea în funcțiune a canalului de televiziune cu circuit închis, deoarece, potrivit informațiilor furnizate de personal, la momentul vizitei acesta nu era funcțional.
12. Implicarea persoanelor custodiate în activități culturale, educative, sportive, de petrecere a timpului liber într-un mod util și plăcut, acest aspect constituind premisa esențială în vederea reintegrării familiale și socio-profesionale ulterioare a acestora.
13. Diversificarea activităților specifice domeniului educației și reintegrării sociale, astfel încât să se asigure persoanelor custodiate un climat favorabil, care să reducă vulnerabilitatea educațională, psihologică și socială și să faciliteze reintegrarea socială.
14. Intensificarea colaborării cu instituțiile cu rol de sprijin postdetenție, prin realizarea de activități directe cu persoanele internate.
15. Diseminarea procedurii disciplinare în rândul persoanelor internate în centru, precum și discutarea acestei proceduri, anterior prezentării persoanelor în fața comisiei de disciplină.
16. Întocmirea în totalitate a tuturor documentelor referitoare la informarea în scris a familiei sau a reprezentantului legal, în toate cazurile de internare în centru, potrivit art. 156 alin.

(2) din Legea nr. 254/2013 și art. 311 alin. (3) din Hotărârea de Guvern nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013.

17. Utilizarea, în privința abaterilor disciplinare ușoare, în măsura posibilă, a prevenirii conflictelor, a medierii sau a oricăror alte mecanisme alternative de soluționare a litigiilor pentru a preveni încălcările disciplinare sau pentru a soluționa conflictele, astfel cum se recomandă în Regulile Mandela (Regula nr. 38).

Bacău, 23.09.2022

